

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Pri nas in v Švici.

III.

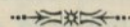
Glavni dohodek daje švicarskim kmetom — živinoreja. V Švici se nahajata dva goveja plemena, lisasto simodolsko pleme, ki je razširjeno po zapadnem delu Švice, in temno-rujavo pleme, ki je doma na vzhodni strani Švice. Eno je lepše ko drugo. Oba plemena se odlikujeta po svojih vrlo dobrih lastnostih in po svoji lepi vnanjosti.

Kako daleč pred nami so švicarski kmetje kot živinorejci, to se pozna najbolj na tem, da redijo povsod enako dobro in lepo živino. Kar najdeš v enem hlevu, to najdeš tudi v drugem. Povsod lepa, velika živina, enake barve, enako dobra za užitek in za pleme. To so zares srečne razmere! Razlika v reji obstoji le v tem, da imajo premožnejši kmetje več živine, manj premožni pa manj. Živina je pa povsod lepa, dobra in dragocena.

Ta izredno lep napredek, ki ga opazujemo v Švici, so dosegli tamkajšnji gospodarji s tem, da imajo povsod domačo rejo, katero zboljšujejo od rodu do rodu s skrbnim odbiranjem plemenih živali in z dobro rejo mlade in odrasle govedi. Na skrbno odbiranje bikov in krav se polaga po teh krajih največja važnost. Ondotnim gospodarjem ni vsak bik dober za pleme, pa tudi vsaka krava ne. Tej izbirčnosti je pripisati, da se je po teh krajih zaplodila tako lepa in dragocena živina. V novjšem času so se povsod ustanovile živinorejske zadruge, ki imajo to nalogo, da skrbé za to, da se nakupijo in redijo za pleme najboljši biki, ki se dobé v deželi. Največja važnost se polaga pa tudi na dobro rejo mlade in odrasle govedi. Teleta se v to svrhu dolgo časa napajajo z mlekom in tudi pozneje ne manjka dobre in tečne krme. Mlade živali jim rastejo, da je veselje. Krave pa molzejo nevrjetno veliko. Najboljše in najlepše krave držijo doma, prirejek se pa prodaja za dragocen denar, večidel v druge dežele. Živina prinaša lepe novce v hišo, deloma s svojo obilno mlečnostjo deloma z zarejo lepe plemene živine, ki se lahko prodaja za dragocen denar v druge kraje.

Kaj pa pri nas na Dolenjskem? — Pri nas se kaže čisto druga slika, kar se tiče živinoreje. Pri nas je živinoreja še na nizki stopinji. Naša živina je vsa pomešana, in v obče veliko slabša in manj vredna kakor je v Švici. Pri nas se redi živina najrazličnejše krvi, kar kaže, da nam manjka potrebne zavednosti. Pri nas

je skoro več beratije pri živini kakor domače reje. Dobre krave se prodajajo v Trst, za bike se pa nihče ne briga. Naša živinoreja bi nam lahko prinašala veliko lepše dohodke, ko bi se začeli malo bolj zanimati za njen napredek; ali dokler nam bo tako malo mari za potrebne bike in dokler se ne bomo poprijeli domače reje in reje dobrih krav, toliko časa ne bomo nič posebnega dosegli. Pri nas bi lahko izrejali lepše voli in tudi krave bi nam lahko dajale več užitka, ako bi živino bolje redili. Slabo rejena pa ni dobra ne za eno niti za drugo rabo. Za tako živino se pa tudi dosti ne izkupi. Posnemajmo tedaj tudi pri nas švicarske živinorejce in držimo se načela, da daje le dobro rejena živina lep užitek in dobre dohodke. Skrbimo za dobre bike, redimo dobre krave in pokladajmo dosti krme, potem se bode tudi naša živinoreja obrnila na bolje!

Politični pregled.

Nekaj novih ministrov imamo! Odstopila sta finančni minister dr. plemeniti Böhm-Bawerk in poljedelski minister baron Giovanelli; mesto prvega je prevzel dosedanji ravnatelj poštne hranilnice dr. Mansvet Kosel, poljedelski minister pa je postal grof Ferdinand Buquoy (reci: Bukoa). Češkim ministrom pa je imenovan dvorni svetnik dr. Randa. S tem se je hotel menda dr. Körber približati Čehom, a Nemci že stavijo nove zahteve, in še se bo pela stara pesem: narodnostni boj v Avstriji, državi v prid, gotovo ne.

Kranjski deželni zbor je zaključen. S predlogom dr. Kreka, o katerem smo zadnjič poročali, in za katerega ste glasovali obe slovenski stranki, je bila zadnja seja zaključena med nepopisnim vriščem, in ni o tej seji več kaj povedati. Baron Hein se je takoj odpeljal na Dunaj, drugi dan pa je bil deželni zbor zaključen! Kakor hitro je videla vlada, da ste obe slovenski stranki zoper njo edini v narodnostnem vprašanju, je poslala poslance domov. Tako je pa tudi rešena za liberalce dragocena liberalno-nemška zveza, ki se je pretila porušiti ob nastopu naših poslancev. Ti pa ne bodo odnehali. Dne 19. oktobra so izdali v „Slovencu“ oklic „Slovenskemu ljudstvu na Kranjskem“. Tu opisujejo krivico starega volilnega reda, zoper katero so začeli odločen in odločilen boj. Letos so tudi nasprotni poslanci priznali potrebo spremembe volilnega reda, in upati je bilo, da bo dež. zbor redno deloval. Ko je prišlo na vrsto pojasnilo, kako je vlada v svet pošiljala pristranska poročila o dogodkih na Slovenskem in se je naša stranka odločno potegnila za čast Slovenstva, pokazala

se je prvič v teku zadnjih let slovenska večina. Na to pa je vlada segla vmes. Poslanci zato ne odnehajo od boja, dokler se ne izvrši geslo: Ljudstvu pravica! — Tako obetajo naši poslanci in ni dvoma, da bodo tudi res vstrajali v tem boju do končne zmage.

Umrli je dne 15. m. m. saksonski kralj Jurij v 72. letu svoje starosti. Prestol je zasedel šele leta 1902 kot 70 letni princ po smrti svojega brata kralja Alberta. Avstrijskega cesarja je zastopal pri pogrebu Franc Ferdinand. Nemški cesar je prišel osebno k pogrebu. — Novi kralj, sin kralja Jurija, je že zasedel prestol.

Župan dunajski dr. Lueger je praznoval 60 letnico svojega rojstva. Slovanom res ni prijazen, a če pomislimo, kolikega pomena je to, da je delavni in razboriti mož na Dunaju vrgel ob tla žide in liberalce, da je priboril veliko zmago krščanskim socijalcem, da je posredno povzdignil tudi versko življenje na Dunaju, kateremu dobro gospodari in ga modro oskrbuje, potem se pač ni čuditi in ni zameriti, če je „Slovenec“ temu možu posvetil daljši članek, kar mu gotovi ljudje silno zamerijo, češ, da je slavil našega narodnega nasprotnika. Ni res! Poslavlil ga je le kot moža krščanskega mišljenja in delovanja, ki ima pač madež narodnega nasprotnika na sebi. A če pomislimo, da je krščanstvo nad narodnost, da je ta uboga narodnost često le pretveza, da se udriha po krščanstvu, potem pač opravičeno dvomimo, ali je njih skrb za narodnost res prava. Veste, samo to jih boli, ker je porazil židovstvo in liberalizem; ko bi bil deloval temu v prilog, kovali bi ga v zvezde, če prav je Nemec. Saj se poznamo, da vam je boj proti krščanstvu prva reč! Skrb za narodnost je le slepilo, s katerim slepite nerazsodne ljudi.

Na Ogrskem so skovali novo šolsko postavo, ki bo nemažarskim narodnostim silno krivična.

V Italiji bodo imeli v kratkem volitve. Katoličani se jih po nekodi udeležujejo, splošno ne.

Na Nemškem so imeli mednarodni shod zoper umazano „leposlovje“, ter napovedali takim knjigam in spisom najhujši boj. Tudi pri nas jako potrebno!

Francoskim državnikom roji samo to po glavi, kako bi „ločili cerkev od države“, po domače, kako bi cerkev do dobrega oropali in zatrli. Kar država naredi, ni rop in krivica, zato se mora reči: „ločitev!“ Zapomnite si to!

Angleži bi bili skoro napovedali vojsko — Rusom! Brez šale! Baltiško brodovje je plulo proti prelivu pred Angleško in Francosko, kar zadene na več malih ladij in začne streljati nanje, ter jih par zdrobi in ubije nekaj mornarjev. Bili so angleški ribiči. Rusi pravijo, da so bili opozorjeni, da jih čaka tu blizu par japonskih torpedovk, ter trdijo, da so res videli med ribiškimi ladjami dve japonski trpedovki, na katere so streljali, ki pa ste ušle, tako, da so ribiči bili prizadeti. Nemški in angleški listi seveda Ruse dolže vseh mogočih hudobnih nakan. Angleži so stavili prav čudne, neprimerne pogoje, a slednjič se je stvar poravnala. Vidi se, kako silno so Japonci Angležem pri srcu.

Rusko-japonska vojska še ne bo tako hitro končana. Port Artur še ni v rokah Japoncev, vsak dan pa se pričakuje nov hud naskok. Pri Jeutaju trajala je bitka 12 dnij, pa se ne more reči, da so zmagali Japonci, vsaj se jim ni posrečil načrt, da bi zajeli

Ruse. Izgube so na obeh straneh velikanske, več nego 60.000 mož je padlo v krvavi moriji.

LISTEK.

V RIM!

Zadnji dnevi v večnem mestu. Slovo.

(Konec.)

Pod prezbiterijem cerkve sv. Lavrencija je kript, t. j. spodnja cerkev, prostorna nekako na pol toliko, kakor kript kaptelske cerkve. Tu sem so iz cerkve sv. Petra prepeljali v noči od 12. do 13. julija 1881 truplo rajnega Pija IX. Prostožidarji in njim podložni ter sorodni sovražniki cerkve so s kruto silo napadli mrtvaški spreved ter hoteli rakev s truplom vred zagmati v Tiberio. Hudobna nakana se ni posrečila vsled odločnega odpora zvestih spremljevalcev. Nepopisno so ti ljudje sovražili papeža še živega, ker neustrašeno je branil pravice sv. cerkve nasproti vsakemu, in zato mu še po smrti niso dali miru. Nič manj pa ga niso ljubili verni katoličani; to priča njegov grob. Stene in strop kripe je ves pokrit z raznobarvenim ter zlatim mozaikom, ki kaže podobe raznih svetnikov, dogodke iz življenja sv. Očeta, ter grbe vseh tistih škofij, ki so prispevale k temu veličastnemu grobu sv. Očeta. Načrte za razne podobe je izdelal sloveči umetnik, prof. Ludovik Seitz. Kaj tako krasnega in vzvišenega kakor je ta grobnica, se niti v Rimu ne vidi drugod več. Sredi zadnje stene je kamenita rakev Pija IX. s priprostim napisom „Ossa et cineres Pii Papae IX.“ (kosti in prah papeža Pija IX.). — Ravno grobu nasproti pa je prelepa skupina: Brezmadežno Spočeta Devica, obdana od angeljev, spodaj pa kleči papež Pij IX., ki je razglasil to versko resnico.

Silno rad bi bil še ostal tu in pasel svoje oči nad to divno krasoto, a že nas priganjajo k odhodu. Brž še malo pomolimo, pa ne vemo, kako bi molili: ali naj prosimo velikemu papežu miru in pokoja ali naj se mu priporočimo za priprošnjo pri Bogu?

Malo še pogledamo čudovito lepo pokopališče blizu cerkve, imenovano „Campo Verano“, pa brž na vozove. Pokopališča na Laškem, kar smo jih videli, so zares lepa in kažejo, kako silno skrb tam verniki za svoje mrtve; nobene podrtije, nobene umazanosti ni najti na grobovih. Precej drugače kot pri nas.

Vozovi drvé mimo starega mestnega obzidja. v daljavi vidimo preostanke starodavnih vodovodov na visokih obokih, in kmalu se ustavimo pred cerkvijo sv. Križa (S. Croce in Gerusalemme). Že l. 330 je tu cesar Konstantin pozidal cerkev, od katere so ohranjeni zunanji zidovi. Tu so shranjene te le imenitnejše svetinje: precejšen del sv. Križa Gospodovega, en žebelj, s katerim je bil Jezus Kristus prabit, nekaj trnov njegove krone in del tablice z napisom na križu. S kolikim spoštovanjem smo ogledovali ta sveta orodja našega odrešenja, s predrago krvjo Gospodovo namočena, se ne da popisati. — Ravno tako smo bili polni svetega spoštovanja, ko smo ogledovali in poljubljali steber bičanja v cerkvi sv. Praksede. Res je samo les in kamen in železo, a spomin stori te reči svete in spoštovanja vredne.

Pot vede do Laterana. Najprvo si tu ogledamo „kapelo Odršenika k sv. stopnicam“ ali na kratko „Sancta sanctorum“ t. j. presveto. Tu so kedaj hranili množico najdragocenejših svetinj. Papež Sikst V. je dal tu postaviti sv. stopnice, t. j. one stopnice, po katerih je šel naš Izveličar na veliki petek v hišo Pilatovo k smrtni sodbi in na vrhu katerih je Pilat Jezusa, razbičanega in s plaščem zasmehovanja odetega, pokazal ljudstvu. Stopnic je 28, pokrite so z lesom in pobožni verniki se pomikajo navzgor le po kolenih, nizdoli pa pridejo po dveh stranskih stopnicah.

Par korakov od tega svetišča gremo peš in pridemo do lateranske bazilike, ki je posvečena sv. Janezu. To je prva farna cerkev vsega sveta, to stolnica in škofijska cerkev mesta Rima. To znači napis na cerkvi: „Vseh cerkva mesta in sveta mati in glava.“ Danes je sicer Vatikan glavnega pomena, pa le radi prisiljenih razmer. Do l. 1305 so papeži

stolovali in stanovali tu v bližnji palači, od Siksta V. pa do Pija IX. (1870) pa so stanovali v bolj zdravem Kvirinalu, kraj krog Laterana ni namreč nič kaj zdrav, in zato precej zapuščen in samotnen. A cerkev je vedno ostala prva cerkev. Prestala je prav veliko vsled potresov, požarov, vojska; prav neokusno jo je v baročnem slogu prenovil l. 1650 Borronimi, a vendar je jako veličastna. V papeževem altarju je vdolana lesena miza, na kateri je sv. Peter opravljal presveto daritev. Tu je tudi miza iz cedrovega lesa, pri kateri je Jezus Kristus postavil presv. Zakrament. Je še več drugih svetinj in sv. ostan- kov ter spominkov, ki sem pa jih pozabil popolnoma.

Proti domu grede smo se še ustavili pri cerkvi sv. Kle- menta, ki je najbolj natančno ohranila podobo in uravnava starokrščanske bazilike. Tu se še vidite dve prižnici, na eni je subdjakon bral list, na drugi evangelij, sploh je vse jako starinsko častitljivo. Pod to cerkvijo so l. 1858 našli drugo, še starejšo. L. 1084 je bil ta del Rima v divjih bojih do tal razrušen, tudi stara cerkev sv. Klemenca. Papež Paskal II. je na razvalinah pozidal novo, nekoliko manjšo, pa v ravno tisti obliki, iz stare je vzel altar, altarno pregrajo (cancelli) in prižnice. Posebna znamenitost so v stari cerkvi podobe, iz 7., 8. in 9. stoletja, ki so tako v umetnostnem kakor v zgodo- vinskem oziru nepopisne vrednosti. Za nas Slované je ta cerkev pomenljiva tudi v tem, ker tu počiva brat sv. Metoda, sv. Ciril, ki je umrl v Rimu in bil tu pokopan. Stara, zanesljiva iz- ročila trdijo, da je tu pokopan, a groba vkljub skrbnemu iskanju še niso našli. Ima pa sv. Ciril tu prav lepo kapelo v zgornji cerkvi, koder so se zbrali slovenski romarji zadnji dan k skupni službi božji.

* * *

„Cum subit illius tristissima noctis imago,
Qua mihi supremum tempus in urbe fuit,
Cum repeto noctem, qua tot mihi cara reliqui;
Labitur ex oculis nunc quoque gutta meis.“

V prosti prestavi bi se glasilo:

„Kadar prežalostne one noči spomin se mi vzbuja,
Zadnji ko prišel je čas, Rimu da dajem slovo,
Spet če premišljam večer, ko zapustil ljubega mnogo:
Še sedaj porosi solza moje oko.“

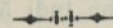
Tako je peval pesnik Ovidij; ko je padel pri cesarju Avgustu v nemilost in moral iti v prognanstvo, se je le težko težko ložil od Rima: boleti one noči popisal je v zgorajšnih vrsticah pozneje enkrat na tujem.

In te besede so mi prišle v spomin, ko smo čakali na rimskem kolodvoru na vlak, ki naj nas ponese spet domu. Domu? No seveda, tja, koder je radi naše službe in našega opravila naše bivališče, a zdi se nam, da idemo v pregnanstvo, tako smo se privadili Rimu. Srce samo govori in rosne oči premnogih pričajo kar navadno pravimo: Rim je srce kato- ličanstva. Zato se težko ločimo! Bodi hvaljen Bog za vse, kar smo tu lepega, vspodbudnega videli, slišali, vsprejemali v svoje srce! Ostani nam v trajnem spominu, in utrdi naj v nas zavest: zvesti katoličani hočemo biti, in srečne se ho- čemo šteti, da smo katoličani. Veličastni Rim je lepa zu- nanja podoba veličastnosti cerkve in vzvišenosti sv. vere, ka- tero je Kristus dal cerkvi v varstvo in oskrbo. Z Bogom Rim! Vlak zapiska in potegne, in kmalu se izgubijo luči večnega mesta, črna temna noč nas objame. Tako se godi vsem, ki zlo- voljno gredo od Rima proč, gredo nevzdržno v temno viharo noč.

V Florenci se zbudimo. Ne pravijo Lahi zastonj: „Firenze la bella,“ lepa Florencija. Nekdanja prestolnica toskanskih vojvod leži ob reki Arno, obdana z griči, polnega pomladnega zelenja in cvetja. Ogledal sem si tu-le prelepo stolnico, zunaj vso obloženo z raznobirnim marmorjem, dalje cerkev sv. Križa, s spominki imenitnih slavnih Italijanov, in cerkev čudodelne Matere Božje. V galerije in druge umetnostne zbirke me ni nič mikalo, glava je že itak prepolna. Le ven v to prekrasno naravo! Tako za silo se zmenimo z izvoščkom, ki nas po- pelje na grič, imenovani San Miniato. Tu je grobišče pre- možnejših Florentincev. Pokopališčna cerkev je znotraj vsa obložena z belim in črnim marmorjem, prvi vtis je skoraj strašen, zares mrtvaški. Na pokopališču samem pa gotovo krog 100 nagrobnih kapelic, pa kakšnih! Sam marmor in mozaik, zlato in barvana okna, umetni kipi in dragocene podobe. Tu nisem bil več vezan na druge romarje, kakor v Rimu, in zato

sem se mudil poljubno dolgo in sicer jako dolgo na tem ču- dovitem pokopališču. Kako skrbno lepo za svoje rajne ti Florentinci, to je vse hvalevredno; a kako se znajo tudi bahati živi z mrtvimi, na njih račun; kako skušajo omiliti grozo smrti, ki vse zdrobi v prah in pepel, z umetno lepoto in lepimi umetnostmi. Prvo velja o spominkih, ki krijejo mrtve verne kristijane in jih oskrbujejo verni, živi kristijani. Tu čitaš prošnje za molitev. Druge in tretje vrste ljudje pa so posvetnjaki in brezbožneži. Smrt jim je le lepa prilika, da so se iznebili tega in onega, pa prilično spet pokazali svojo moč in bogastvo, a sami hočejo utajiti smrt, in si zabrisati spomin na njo. Tu ni svetih podob, ni križa, ni molitve, ampak obup in prazne fraze. Komu pomaga kaj? Mrtvim ne, a tudi živim ne, ker pametni jih pomilujejo, neumni pa jih zavidajo, smrt pa pobere tudi nje brez razločka in priza- našanja. — Drugo jutro smo spet gledali široko reko Pad, pozdravili vozeč se mimo Padove sv. Antona svetišče, potem pa zavili proti morju in megli, ki se je razprostirala nad njim. Po dolgem zidanem nasipu vozi vlak, dokler se ne ustavi na benečanskem kolodvoru. Ne pričakuj, dragi moj, da bi ti opisoval slavno zgodovino Benetk ali njih čarobno lepoto: prvo bi bilo preobširno, pa raje vzemi v roke „Občno zgodo- vino“ in izvedel boš več, kakor vem sam povedati, drugo pa je skoro nemogoče. Hiše se dvigajo kar iz morja, ena lepša ko druga, polno mostov, polno cerkva: zdi se, kakor bi se vozil po kakem začaranem mestu, ki je pa sedaj samo „stare slave spomenik“ in le senca prejšnjega sijaja, a vendar še tako nebeško lepo! Naravnost čarobna je cerkev sv. Marka ter polna umetnin ter starin in doževa palača, vmes med njima pa podrtine Markovega stolpa. Pravijo, da ta usoda prej ali slej doleti vse Benetke. Tla se menda usedajo, ali kaj je že. Sploh, žalostna je bodočnost Benetk. Avstrija je zvesto skrbela za to mesto, Lahi pa nimajo ne potrebnih novcev ne dovolj resne volje. Kolikrat beremo, da se je tam ponižal kak tlak, tu pokazale razpoke v oboku, drugod se usedlo zidovje, drugod spet postale vodne ceste bolj plitve. Morje, podoba večnosti bo gnalo svoje valove preko po- topljenih razvalin, ter sedaj mirno, sedaj viharo pelo: „Tako mine slava sveta.“ Take misli so me navdajale, ko sem se tisti dan popoldan zibal v gondoli po velikem kanalu proti otoku Lido in nazaj ob zahodu solnca. Nepopisno lep prizor! Žareča solnčna obla se potopi v morsko globino in večerni žar po- rudeči nebo in morje in mesto. Prelepo slovo od solnčne Italije!

Doma sva, cenjeni čitatelj! Si bil zadovoljen z menoj? Jaz sem zadovoljen s teboj in se ti zahvaljujem za potrpež- livost, s katero si prebiral moje vrstice. Kadar spet kam po- hitim v tuji svet in vidim kaj novega, kar bi te zanimalo, ti sporočim in povem tako po domače, kakor sem ti hotel opisati v Italiji in Rimu, kar sem videl. Prost in neprisiljen in neodvisen sem rad na poti, prosto in neprisiljeno sem ti jo popisal. Zdravstvuj!

Domače vesti.

Z naročnino za tekoče leto jih je še veliko zaostalo. Prosimo tedaj jako nujno, naj nam taisti blagovolé malo svotico prav kmalu vposlati, da zamoremo čimpreje priti z urejevanjem v red. Naznanjamo, da bomo takoj z novim letom list ustavili vsem tistim, kateri do 15. decembra ne bodo svoje dolžnosti storili za leto 1904. Veliko naročnikov a malo plačnikov donaša listu le zgubo. — Nadalje prosimo cenjene naročnike prav prijazno, naj bi se vsi bla- govolili navaditi Dolenjske Novice za celo leto naprej, ne pa nazaj plačevati. Vsi listi so tako urejeni, zakaj bi imeli ravno mi izjemo. Da se lažje in brez vseh stroškov naročnino vpošlje, priložili smo nekaterim danes in drugim bomo prihodnjč, poštno položnico. Upravništvo.

(Poročil se je) v Beli cerkvi g. Martin Zwitter, c. kr. avskultant z gđc. Franjo Majzel-ovo.

(V Krki) našli so 29 m. m. truplo dlje časa pogrešanega osmošolca Vandot-a

(Novomeška godba.) V seji občinskega odbora novomeškega dne 7. oktobra t. l. objavljena v Dol. Novicah dne 15. oktobra t. l. se je dovolila podpora godbi za prihodnje leto v znesku 300 K, kar je gotovo hvalevredno in za kar

se godbeno ravnateljstvo iskreno zahvaljuje. — Toda trditev, da bi bila godba zdaj veliko slabejša, kakor je bila poprej po mnenju raznih merodajnih oseb, kajti iz godbenega stališča ista gotovo ni slabejša, pač pa je slabejša po številu godcev in v tem se opazi razlika. Tudi nadaljna trditev, da bi si zamogla godba od posameznih podpornikov več mesečne podpore zadobiti, ko bi se za to brigala ni utemeljena, kajti ravno sedanje godbeno ravnateljstvo se je zelo brigalo za pridobitev novih mesečnih podpor, dokaz temu, da je pridobilo trideset novih podpornikov ter da je uspešno delovalo za pridobitev nekega izdatnega denarnega darila. — Tudi naj se blagohotno na znanje vzame, da je skrbjeno za popolnitev števila, ker se vežba šest učencev, ki bodo v prihodnji spomladi že zmožni nastopiti z godbo. Ako se slednjič upošteva dejstvo, da je imela društvena godba v Ljubljani, ki šteje 26 mož glasom njenega letnega poročila v pretečenem letu nekaj nad 12.000 K dohodkov, naša godba jih ima pa okoli 2200 K je naravnost rečeno pravcati čudež, da je ista taka, kakoršna je, saj ji je vsled teh pičlih dohodkov mogoče imeti na teden samo po eno vajo, dočim bi jo morala imeti vsaki dan, kakor jo ima društvena godba v Ljubljani in vsaka vojaška godba. Da bi se pa to doseglo, trebalo bi še nove podpore najmanj 2400 K, skupaj torej 4600 K, kar je pa absolutno nemogoče dobiti od posameznih podpornikov v Novem mestu, marveč bi morala slavna mestna občina z izdatno podporo priskočiti na pomoč. Treba je toraj najpoprej denarja, potem šele je mogoče pričakovati zaželenega uspeha, ne pa narobe in vendar se še nahajajo ljudje v Novem mestu, ki ne privoščijo godbi niti vinarja podpore. — Omeniti je treba, da bi godba bila še na veliko slabejšem stališču, ako bi se iz njene blagajne oskrbovala njena uniforma, katera se večinoma plačuje iz blagajne meščanske garde in tako je tudi garda sedaj preskrbela nabavo že dolgo zaželenih plaščev za godbo, da bo tudi o zimskem času v danem slučaju lahko dostojno oblečena hodila.

Godbeno ravnateljstvo.

(Razglas) o oddaji simodolskih plemenskih krav dražbenim potom. V četrtek, 2. novembra t. l. (t. j. 2. dan po Vseh svetih) dopoldne ob 1/211 proda podpisana družba potom javne dražbe na dvorišču podkovske šole v Ljubljani, na Poljanah, 10 simodolskih plemenskih krav. Na prodaj postavljene krave so iz kmetske reje, so mlade, imajo pri sebi teleta ali pa imajo storiti prihodnje dni. Družbo stanejo povprečno po 500 K. Pod to ceno se ne prodado. Dražbe se smejo udeležiti le družbini udje. Kupnino je takoj poravnati in kupljeno žival precej prevzeti. Po prodaji družba ne bo imela nikake obveznosti več za oddano žival. Pripomnja: Isti dan, t. j. 3. novembra t. l. dopoldne ob 9. bo c. kr. deželna vlada oddajala na Bavarskem dvoru v Ljubljani po kmetijski družbi iz državne podpore nakupljene simodolske bike. Podpisana družba vabi živinorejce, naj pridejo pogledat te enoletne bike, ki stanejo po 720 K. Pripomniti je, da so bili ti biki že oddani. Videti bo tudi 5 brejih simodolskih junic, ki jih je družba kupila po naročilu za nekatere zgledne živinorejce in ki stanejo po 800 do 900 kron.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

(Razglas.) Zaradi prijavitelja v letu 1905 naboru novincev podvrženih mladenčev daje se na znanje sledeče: 1. Vsak stavodolžni, v letu 1884, 1883 ali 1882 rojeni mladenič dolžan je, se tekom meseca novembra 1904 zgledati pri županstvu iste občine, v kateri poseduje domovinsko pravico, ali pa v kateri stalno biva. 2. Kdor se zgleda pri kakem drugem županstvu, nego onem svoje domovinske občine, se mora pri tej priliki legitimovati z rojstnim ali domovinskim listom pri županstvu iste občine, v kateri biva. 3. Stavodolžne, kateri bivajo le začasno v inozemstvu, ali kateri so tako zelo bolni, duševno ali telesno, in so vsled tega ovirani se ustmeo ali pismeno pri pristojnem županstvu zgledati, naj zgledajo stariši, varuhi ali pa drugi zanesljivi poverjeniki. 4. Isti stavodolžni, kateri želijo doseči kako ugodnost ali olajšilo v izpolnjevanji dejanske vojne službe v smislu §§ 31, 32, 33 ali 34 vojnega zakona, naj razmere, na katere se opirajo ugodnostne pravice, najpozneje do konca februarja 1905 naznanijo pristojnemu okrajnemu glavarstvu; v ta namen služijo potrebna spričevala, rodbinski listi, zemljiškoknjižni izvadki, oporoke, prisojilna pisma, za-

pisniki o zapuščinskih obravnavah in certifikati davčnih uradov. — Družinski listi in certifikati davčnih uradov morajo biti overjeni v istem mesecu, tekom katerega se dotična prošnja uložiti in sicer prvi po župnem —, drugi po davčnem uradu. 5. Prošnje za dovoljenje stave izven domovinskega okraja uložiti so najpozneje do konca meseca novembra 1904. 6. Stavljenici, kateri opusté postavno zgleditev, se bodo radi prestopka § 35 vojnega zakona kaznovali z globo 10 do 200 kron, oziroma z zaporom od 1 do 20 dni.

C. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

(Prepovedana vožnja) z avtomobili in motorskimi kolesi v novomeškem političnem okraju. C. kr. deželna vlada za Kranjsko v Ljubljani prepovedala je sporazumno s kranjskim deželnim odborom vožnjo z avtomobili po progi deželne ceste od Rumanjevsi do Toplice pa ne le z avtomobili, temveč tudi z motorskimi kolesi.

(Obrtna zadruga) poroča tem potom svojim članom, da se v kratkem priredi v Ljubljani od deželne zveze obrtnih zadrug razstava vajeških izdelkov iz vse učne dobe. Ako ima kateri mojster marljivega in sposobnega vajenca (učenca), da zamore času primerno kako delo dobro izvršiti, naj istega pošlje v razstavo. S tem se daje vajencem spodbuda in večje veselje do učenja, ker se dobri izdelki odobre s pohvalo ali celo z nagrado. Dela se sprejemajo iz vseh let učne dobe, to je od prvega, drugega in tretjega leta, ker se po tem tudi ceni zmožnost na učno dobo. Če se kdo želi te razstave vdeležiti, naj se za pojasnilo obrne na obrtno zadrugo, katera ukrene vse potrebno. — V kratkem, ko pride ugodna rešitev od trg. ministerstva, se prične s poukom o knjigovodstvu, katerega bode podučeval vsestransko sposoben g. V. Rorman. pristav dež. kmetijske šole na Grmu. Poduk bode trajal 8 tednov, po 4 ure na teden in sicer vsak četrtek od 7.—9. ure zvečer in ob nedeljah od 1/22.—1/24. ure popoldan. Kdor se hoče tega prekornega poduka udeležiti razun že podpisanih članov, naj se takoj prijavi obrtni zadrugi. — Opetovano se javljajo pritožbe od strani članov, da izdelujejo nekateri člani njim nepristojna če tudi sorodna dela. Pred vsem pa se opozarja tesarje, do smejo tisti izvrševati le h tesarski stroki spadajoča dela. Nikakor pa ni dovoljeno, da izvršujejo klopi-stole, vrata, mize in lesene tlake. Odlok trg. in obrtne zbori nice z dne 29. 11. 1901, št. 3057, se glasi, da so tesarji edino opravičeni, le za taka dela, pri katerih se ne rabi splošno oblič in še te le po deželi v kmetijskih stanovanjih, ki je surovejše vrste, nikakor ne po mestih. Dotični odlok je na upogled pri zadrugi, kateri bi se temu ne pokoril, se bode po pravih obrt. reda kaznoval z globo do 20 kron. — Vsi tisti mojstri, ki imajo učence, so obvezani brezpogojno v obrtno nadaljevalno šolo pošiljati jih ob določenem času kakor navadno, enako vsako nedeljo popoldan k veronauku, ki se vrši od 2—3 popoldan.

Načelnistvo obrtne zadruge.

(Vinska letina v južni Istri.) Tudi letos je merilo grozdje vsled dolgo trajajoče suše pred trgatvijo 20—22% belo, in črno do 25% sladkorja po klosterneuburski vagi. Toraj pravi ekstrakt kakor uže od l. 1864 stari ljudje ne pomnijo. Škoda, da se je prikazala trtna uš v vinogradih Farane in Peroja na obali morja. Vina se je naredilo manj kakor lani in je tudi dražji.

J. P.

(Za IV. zasedanje porotnih obravnav), ka tere se bodo pričele 21. novembra t. l. pri tukajšnjem okrožnem sodišču, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gospodje: Končina Janez, pos. in trg. iz Gorenjevsi; Vukšinič Davorin, oskrbnik nemškega viteškega reda iz Metlike; Vehovec Janez, obč. predst. iz Žužemberka; Doganac Ferdinand, trg. iz Velikih Lašč; Kuhar Mat., pos. iz Starihovega vrha; Spreitzer Mat., pos. iz Rusbaha; Jaklitsch Franc, trg. in gost. iz Unterdeutschau; Jerman Franc, pos. in mesar iz Črnomlja; Hartmann Jožef, pos. in trg. iz Velikih Lašč; Majerle Pavel, pos. in trg. iz Starega trga; Bartol Franc, pos. in knjigovez iz Jelovca; Pečauer Andrej, pos. in gost. iz Stare žage; Štefanič Jurij, pos. iz Zapudja; Jermann Janez, pos. in gost. iz Sodinjevsi; Jaklitsch Jurij, gost. iz Črnomlja; Ostermann Mat., pos. in trg. iz Banjaloke; Sporer Janez, trg. iz Hriba; Fugina Jurij, pos. iz Čeplan; Groznik Ign., pos. iz Višnje gore; Kramar Anton, pos. in trg. iz Mirne; Sterk Jurij, pos. in trg.

iz Vinice; Pirc Jožef, gost. iz Ravne; Jermann Jožef, gost. in pos. iz Črnomlja; Kožar Martin, pos. in mlinar iz Malence; Samida Jožef, pos. in gost. iz Malgerna; Trepetschnigg Julij, pos. in trg. iz Radeč; Lackner Andreas, pos. in hotelir iz Črnomlja; Kapš Markus, pos. od Uršnega sela; Lavrenčič Anton, pos. iz Sodrašice; Golja Janez, pos. in trg. iz Metlike; Sitar Ignacij, pos. iz Toplice; Šetinc Martin, pos. iz Jesenic; Tschinkel Mat., pos. in vinotrtar iz Lichtenbacha; Sever Otmar, pos. in nadporočnik v p. iz Kostanjevice; Schober Jožef, pos. in gost. iz Laz; Jurkovic Miha, pos. iz Krkovega. — Nadomestnim porotnikom izžrebani so bili naslednji gospodje: Jakše Martin, pos. iz Vel. Škrjanč; Grašič Franc, pos. iz Gotnevasi; Rohrmann Fr., pos. iz Malega Slateneka; Hočevar Anton, pos. in usnar v Rudolfovem; Medved Franc, pos. in gost. iz Mačkovca; Pauser Adolf, pos. in trg. v Rudolfovem; Kastelic Miha, pos. in gost. iz Žabjevsi; Kobe Janez, pos. in gost. iz Žabjevsi; Zirc Jožef, pos., gost. in obč. predst. iz Kandije.

(Akademični slikar) g. Josip Germ je izdal, kakor smo že zadnjič poročali, svojo krasno sliko „Bled.“ — Slika je razstavljena v oknu prodajalne J. Krajec nasl., kjer se tudi dobi na kartonu po 6 kron, po pošti 40 vinarjev več. Želeti je, da bi mladega in marljivega umetnika-domačina podpirali s prav obilnimi naročili vsi prijatelji umetnosti in naravnih lepote in to tem bolj, ker bode gospod umetnik za čisti dobiček primerno in brezplačno razposiljal slike revnejšim šolam. Ako se pa hoče pri ogromnih stroških in požrtvovalnosti umetnika za nabavo takih slik zares doseči sploh kakšen dobiček, potreba je veliko-veliko cenjenih naročil.

(Nekatera pravila za krmljenje.) Huda suša v pretečenem poletju in sedanje neugodno jesensko vreme imelo bode za naše živinorejce zle posledice. Kaj to pomeni, povedo najbolje sledeče številke, koliko živine imamo prerediti čez zimo n. pr. samo na Kranjskem glasom štetja iz l. 1900. Po tem štetju se je nahajalo koncem tega leta na Kranjskem 24.821 kônj, 253.839 glav goveje živine, 38.629 ovac, 6.384 kôz, 427.862 perutnine in 107.836 prašičev. Huda suša pa ni povzročila samo, da imajo naši živinorejci malo otave, ampak premnogi so morali po leti celo s senom krmiti, da so si ohranili svojo živino. Pomanjkanje krme bode zlasti spomladsi silno, premnogi posestniki bodo primorani, da tekom zime prodajo primerno število svoje živine, da bodo zamogli ostalo tako prerediti, da jim ista vsled preslabe ali premajhne klaje ne bode preveč shujšala in oslabela ter vsled tega na vrednosti izgubila. Če je tedaj kedaj potrebno, da se naši živinorejci na deželi zanimajo za to, kako naj svojo živino pravilno krmijo, da ne potrošijo po nepotrebnem preveč krme, da pri tem živina pomanjkanja ne trpi, je to letos. V ta namen naj služi sledeče navodilo: 1.) Pri malem delu pokladaj konjem trikrat na dan; tega pravila se drži tudi tedaj, kedar brez posla v hlevu stojé. Pri težkem delu, h kateremu prištevamo tudi hitro vožnjo, moraš jih nakrmiti 4—5 krat. Tudi žrebetom polagaj 4—5 krat na dan. Za nedelavne vole in za molzne krave zadostuje dvakratno dnevno krmljenje, katero pa naj obstoji iz več delov. Delavne vole in pitalno govedo nakrmi trikrat v dnevu; zadnjim tudi ugaja štirikratno krmljenje. 2.) Pripravljena in zelo vodena krma se hitreje prebavi, kakor trda in suha, torej je večkrat pokladaj. 3.) Krmo polagaj vsak dan o natanko določenem času. Prebavila se navadijo na določen čas in tedaj krmivo najbolj izkoristijo. 4.) Prvič pokladaj slabejšo krmo, kasneje pa boljso. Lahko prebavno klajo dajaj s početka, za tem še le krmi težko prebavno. 5.) Krmi, kolikor mogoče, jednako klajo v jednaki meri. 6.) Ne dajaj h kratu preveč piče; vsako krmljenje razdeli na več delov. Dokler živinčice ne pojé prvega dela, tako dolgo mu ne pokladaj drugega. 7.) Klaja ne sme biti blatna ali s peskom in prstjo pomešana. Jasli in korita naj bodo vedno snažna in čista. Iz nečiste posode živina slabo žré in klajo celo popolnoma zametnje. Krmljenje se samo slamo je nezadostno, ker je slama maloredilna in težko prebavna. Različna slama pa ima različno vrednost in tečnost. Slama mnogovrstnega sočivja ima največ hraniva v sebi. Dobro posušena, mlada grahova slama zaleže skoraj toliko, kakor srednja detelja. Navadno pa se sočivje še le tedaj pospravi, ko je slama že pretrda, predebela torej slaba. Od vseh žit dajeta oves in

ječmen najboljšo slamo. Slabi slami ste pšenična in ržena. Najbolje izkoristimo slamo pri govedu, ovcah in kozah. Govedi krmimo pomešano med senom, še bolje pa, da jo zrežemo, katero pokladamo suho, poparjeno ali v kadéh ugreto. 8.) Nikdar ne napajaj pred krmljenjem. Voda namreč razpodi in raztanjša prebavne soke, a raztanjšani ne morejo svojega posla natanko opravljati. Konje in govedo napoji še le takrat, ko si jih nakrmil se suho krmo. 9.) Pri krmljenju potrebuje živina počitka. Počitek pospešuje prebavljanje. Ako moraš konja precej po krmljenju zapreči, vozi nekoliko časa le korakoma. Govedi moraš privoščiti časa za prebavljanje in za prežvekovanje. 10.) Zvečer vrzi v gare konjem nekoliko sena, govedi pa slame. S tem si žival želodec napolni ali kakor pravimo, popolnoma nasiti.

(Pozor, gospodinje in obrtniki!) Živimo v času, ko je treba največje previdnosti pri nakupu, kajti povsodi preti izkoriščanje, povsodi se dajo zaslepiti po nizkih cenah, v resnici pa kupijo le še dražje. — Vse izrablja imena v resnici realnih tovarniških znamk, s čimur se slepe kupci; ti naroče in prevarani so. — Šele pred kratkim je bilo čitati o taki prevari obinstva od strani neke pariške trgovine, ki je prevarila kupovalce s portreti in tako se pojavljajo vsak dan slučajni nepoštena konkurence. — Specielno pri nakupu šivalnih strojev je treba paziti na znamko in ime in ozirati se treba v prvi vrsti na ime Singer, ki si je pridobilo glede šivalnih strojev svetovni sloves, kajti ta tovarna je tekom 50 letnega obstoja zbog vestnih svojih del zaslovela po vsem svetu. — Ta tvrdka sama ima 3000 podružnic po celem svetu in od teh 150 samo na Avstrijskem, tako da more vsakdo z lahkoto kupiti Singerjev šivalni stroj in se mu ni treba dati prevariti, ako se obrne na družbo ali njene zastopnike. Ime „Original Singer“ je postalo najboljšo poročstvo za najboljši material in vzorno sestavo. — To je pa vzrok, zakaj toliko drugih tvorničarjev skuša prodajati šivalne stroje pod imenom Siger Co., akc. dr., kakor n. pr. „Central Bobbin“, da celo pod imenom „Singer“. — Naj se torej nihče ne dá prevariti in naj pri nakupu šivalnih strojev vsakdo vpraša, če so res izvora Singer Co. akc. dr. in se ne da zapeljati po mamljivih besedah. Najboljše je, če se obrne vsakdo naravnost na Singer Co. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4., ali na njenega glavnega zastopnika, ki se nahaja v vsakem večjem kraju na Kranjskem in se lahko izkaže, da prodaja izvirne Singerjeve šivalne stroje.

Razne stvari.

* (Redilna štupa za živino — sleparstvo.) Po časnikih, koledarjih in pratikah z velikanskim vrisčem priporočajo redilno štupo za živino, zlasti za prašiče, in celo potujoči prodajalci ponujajo kmetom to blago kakor nekaj čudotvornega. Trdijo, da živina, ki uživa to štupo, izredno uspeva in se redi, in če je bolna se ozdravi. Ali ta štupa, ki se je na dan živini dá po par žličic, more rediti? Ne! Živino redi samo dobra krma v zdravem hlevu. Kaj drugega trditi je bedasto. V redilnih štipah more le tisto rediti, kar je redilnega, in tega je v teh štipah tako bore malo, da ne hodi niti v poštev med redilnimi snovmi, ki jih živali že tako dobivajo v veliki množini v krmi. Ali redilne štupe morejo bolno žival ozdraviti? Smešno! Vsaka bolezen zahteva drugo zdravilo, in ta mešanica, ki jo imenujejo redilno štupo, naj ozdravi vse bolezni! Če živina ne more jesti in ni vzrok kaka posebna bolezen, tedaj je vzrok živinorejec sam, ki ne ravna pravilno z živino in je ne krmi dobro; zato noben redilni prašek živine ne napravi bolj ješče, dokler živinorejec svojih pogreškov ne popravi. Kaj pa je redilna štupa? Redilna štupa je zmes oglja, turščične ali kake druge moke, klajnega apna, kuhinjske soli, Glauberjeve soli, rožičeve moke, zdrobljenega ovsa, zdrobljenih brinovih jagod, sladkih korenin, janeža, koporca, encijana itd. — Edina moka v taki štupi je redilna, a te stane v štupi kg 2 K; in te pač kmetovalec ne bo v lekarni kupoval. Priporočljivo je klajno apno, ki stane kg 25 h, in sol, ki stane 7 h; a v redilni štupi se ti dve snovi plačujeta po 2 K kg. Kaj pa drugo? Brinove jagode, janež, koprec, encijan itd. prav gotovo ne redé; res je, da včasih prebavljanje pospešujejo, dokler se

jih želodec ne privadi, a priporočati, da bi se te reči redno pokladale, je nezmisel, in jih vrhutega živinorejca lahko sam kupi za par vinarjev, če jih ne dobi zastonj. Kako učinkuje redilna štupa? Edino, kar je gledé učinka redilne štupe upoštevati poleg učinka klajnega apna, je neki brezpomemben vpliv na prebavljanje; to pa živinorejec boljše doseže z dobro postrežbo in s krmo ter s cenejšim polaganjem soli. Komu koristi redilna štupa? Redilna štupa koristi samo izdelovalcem, ki z njo delajo ogromne in neopravičene dobičke. Komu škoduje redilna štupa? Redilna štupa prav zelo škoduje kmetu-živinorejcu, ki si z njo nalaga popolnoma nepotrebne in znatne stroške. Kdaj je prodaja redilne štupe poštena? Kadar izdelovalec, oziroma prodajalec prodaja to štupo le kot sredstvo, ki naj prebavljanje pospešuje, in sicer brez vseh nepotrebnih primesi, kakor moke, oglja itd. in za primerno ceno, ki je v razmerju s tržnimi cenami posameznih sestavin, recimo 50 h kilogram. Takrat ne bo kaj oporekati, četudi je redno pokladanje takih prebavljanje pospešujočih zmesi v umni živinoreji smatrati za bedasto in nepotrebno. Prodaja redilne štupe za živino kot redilno in splošno zdravilno sredstvo za ceno, ki je desetkrat previsoka, je sleparjenje nevesčega kmeta-živinorejca. Pred tem svarimo gospodarje ter jih prosimo, naj v tem zmislu poučujejo manj razsodno občinstvo.

* (Stenski koledar) za leto 1905 s slovenskim besedilom je izšel v založbi Jerneja Bahovca, trgovina s papirjem v Ljubljani. Stane 40 vin, s poštino 45 vin.

* (Neki Anglež), lastnik velike trgovine, potoval je po Kitajskem. Slučaj je nanesel, da je prišel tudi v mesto Kogkong. Mandarin tega mesta ga povabi na kosilo. Anglež kosi z velikim apetitom, posebno mu tekne mastna, lepo rumena pečenka; pa naenkrat mu šine v glavo neprijetna misel: Kaj, ko bi bila to mačka? Slišal je, da Kitajci posebno radi jedó mačke. Sklene torej poprašati. Toda Anglež ni znal ni besedice kitajski in Mandarin ni besedice angleški, zato pokaže Anglež s prstom na pečenko in vpraša; „miau, miau?“ Kitajec pa odkima z glavo in reče: „hou, hou!“ (Bila je pasja pečenka.) Prim. List.

* (Koledar družbe sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani za navadno leto 1905 je ravnokar izšel. Vsebinska mu je naslednja: 1.) Koledar za leto 1905; 2.) Dr. Fran Škofič (s podobo); 3.) Slovan; 4.) Pri proštu Lovro Serajniku v Tinjah; 5.) Na tujem; 6.) Kdaj sem se smejal; 7.) Kukavica; 8.) Senice; 9.) Češka „Osrednja Matica šolska“; 10.) Drobnosti o Prešernu. A. Ob grobu Prešernove matere. B. Še ena posvetitev „Krsta pri Savici“. 11.) Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda XVIII. — Cena temu koledarju, katerega prav toplo priporočamo, je le K 1.20 brez poštine. Čisti dobiček je namenjen za podpore silno potrebno blagajno.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleč. g. župnik Damijan Pavlič 2 vreči krompirja. Oskrbništvo graščine Hmelnik, velik voz krompirja. Gospodična Nežika Rome, sodček jesiha. G. Fran Možina 1 K. Veleč. g. župnik J. Videgar 14 K. Veleč. g. J. Dolinar 10 K. Veleč. g. kaplan T. Varl 6 K. Veleč. g. župnik J. Šalehar 26 K.

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

19. oktobra: Terezija Hrovat, soproga hišnega posestnika, 30 let, jetika, št. 13.

Tržne cene dne 25. oktobra 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	16	26	Leča	12	36
Rž	13	—	Bob	9	76
Koruza	13	66	Ajda	12	36
Oves	7	16	Proso	12	36
Ječmen	8	45	Soršca	14	31
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	12	36	Jajca po 7 za 40 vinarjev.		
Grah	11	71			

Zahvala.

558)

Povodom britke izgube naše prisrčno ljubljene hčere, oziroma sestre, svakinje in tete, gospe

Josipine Kulovic

nam je došlo toliko dokazov tolažilnega sočutja, da si štejemo v dolžnost, tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo. Osobito se še zahvaljujemo slavni požarni brambi, častitim pevcem za ginjačo petje in končno vsem skupaj in vsakteremu posameznemu za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku.

TOPLICE, dne 26. oktobra 1904.

Rodbina Sames-Giosento.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Ana Kalinger

nadučiljeva vdova

dne 28. oktobra ob 10. uri po noči, po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 84. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb boče dne 30. oktobra ob 4. uri popoldne. Rajsko priporočamo v blag spomin in molitev.

ŠMARJETA, dne 29. oktobra 1904.

(268)

Žalujoči ostali.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Loterijske številke.

TRST,	15. oktobra	37	47	55	38	46
GRADEC,	22. oktobra	9	32	87	41	69
TRST,	29. oktobra	48	12	21	7	11

!! Udje družbe sv. Mohorja pozor !!

Vezavo za novi molitvenik

Lurška Mati božja

izvršuje kaj lično, trpežno in cenó

knjigoveznica J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Služba

(260-2-1)

vinščaka (vincerja)

je popolniti na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

Plača znaša 720 kron na leto ali 60 kron na mesec. Prosto je stanovanje v zidanci šolskega vinograda v Cerovcih pri Smoleni vasi, prosta kurjava v toliko, kolikor v obedveh vinogradih (v Cerovcih in na Trški gori) lesa odpade, deputatna krava s celim užitkom, deputatna njiva za pridelovanje krompirja in presnine za rejo prešičov. Nastopiti je službo v januarju prihodnjega leta.

Kdor ni kake vinarske šole z dobrim uspehom dovršil, naj za to službo ne prosi. Prednost pa imajo vojašine prosti prosilci, osobito nekdanji učenci vinarske in sadjarske šole na Slapu, in pa oni sedanje kmetijske šole na Grmu. Lastnoročno pisane prošnje, opremljene s šolskimi in dozdašnjimi službenimi spričali, pošljejo naj se podpisanemu vodstvu do

15. decembra t. l.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Rudolfovem

26 oktobra 1904.

Pozor!

(257-2-1)

Pozor!

**Znana
gostilna
Šuštersič**

v kopališču Toplice na Dolenjskem s šestimi sobami, salonom in vso hišno opravo, mesnico, klavnico, tri orale lepe njive, tri orale stelnika in pet oralov travnika se dá v najem ali pa prodá proti ugodnim pogoji. Natančneje se izvé pri Ivan Šuštersiču starejšem v Semiču.

MLIN in ŽAGA

je na prodaj iz proste roke v Čermošnjicah

št. 15, župnija Stopiče pri Rudolfovem. — Prilika

lepa, zaslužek velik.

(256-2-1)

Ker se je cena živine ponižala

bodem prodajal goveje meso zanaprej

po sledečih cenah: sprvo meso (Flamm) po 48 krajcarjev, in drugo meso po 52 in 56 krajcarjev.

(266)

Priporočujem se v prav obilen obisk

Ljudevit Ferlič, mesar.

Podpisane uljudno naznanjave slavnemu občinstvu, da sve prevzele

HOTEL PAUČIČ

v nadaljno postrežbo in oskrb. Točilo se bode vsakovrstno dobro vino in vedno sveže pivo bratov Reininghaus. Zraven bodeve postregle z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili. — Popotnikom so pa na razpolago snažne sobe v prenočišče. — Priporočuje se za mnogobrojen obisk — spoštovanjem

Antonija Lupšina — Zofija Štraus.

(265-3-1)

Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu

— išče —

(248-0-2)

2 hlapca 2

jednega k volom, drugega k kravam. — Nastop službe takoj.

Prva dolenska izdelovalnica lončenih peči

V. I. Appé v Kandiji pri Novem mestu

priporoča prečistiti duhovščini in slav. občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih

lončenih peči in štedilnikov.

Vsako delo, od nas napravljeno in popravljeno, je na našo odgovornost solidno izvršeno v popolno zadovoljnost cenjenih naročnikov.

(227-0-4)

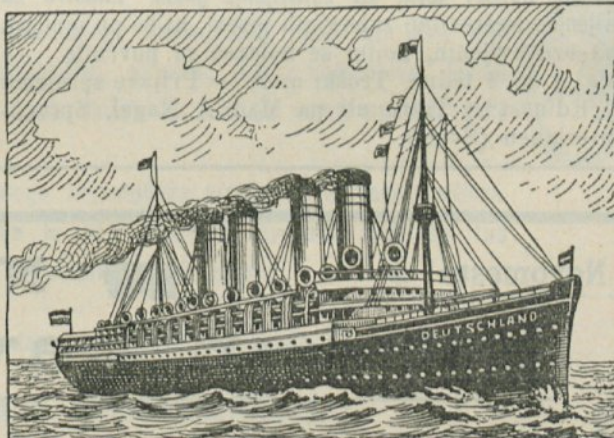

POBOTNICE

za c. kr. poštne uradnike

dobivajo se

v tiskarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

NOVI YORK samo **gld. 60** — z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.

(233-24-4)

Pojasnila po večkrat brezplačno.

FR. SEVNIČ, ljubljana

Zastopnik:

31 Dunajska cesta 31 — zraven šrage.

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuporabljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovništvih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekinljivi glede trpežnosti in zmoglosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravljeni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje.
 Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 6.

(194-12-7)

„Grand Prix“.
 Najvišje odlikovanje.

Pariz
 1900

Stanovanje za oddati

z opravo ali brez nje. — Natančneje v upravnistvu „Dol. Novic“.

Imam v kleti (263-2-1)

več 100 hktl. pristnega belega in črnega vina

nekaj fine rakije, tropinovca in brinovca. Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšni državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman,
 posestnik in trgovec — Vodnjan-Dignano Istra.

Ječljanje!

(262)

V Trstu se otvori tečaj za zdravljenje glasu. Jamstvo za popolno ozdravljenje. Neštevilno zahvalnih pisem, ki so po mnogih letih došle od ozdravljenih, kojim se bolezen ni povrnila. — Tečaj bo trajal 2 do 3 tedne. Troški mali. — Prijave sprejema uprava lista „Edinost“ v Trstu, ali pa Mad. A. Nagel, Sprachheilanstalt Interlaken (Švica).

Dobro ohranjen

(259-2-1)

GLASOVIR

je na prodaj po nizki ceni. — Kje, pové upravnistvo „Dol. Novic“.

Stavbeni
 = prostor

se prodaja po jako ugodni ceni

na jako prijaznem kraju, 10 minut od Novega mesta proti Drski ob deželni cesti. — Natančneje se izve pri

Franc Murn-u, 261-2-1
 — lektorju v Kandiji. —

Ceno češko perje za blazine!

5 kilo: novo oskubljeno K 9 60, boljše vrste K 12—, belo kakor mah mehko K 18—, K 24—, belo kot sneg, kakor mah mehko, oskubljeno K 30—, K 36— se razpošilja poštne prosto po poštne povzetji. Zamenja in preklic proti povrnitvi poštne dovoljen.

Benedikt Sachs, Lobes 294, pošta Plzen, Češko. (263-6-1)

Novomesto!

Novi

Novomesto!

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišče. — Točil bodem fino Puntigamsko pivo, pristna dolenska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bode vedno z gorkimi in mrzlimi ukusnimi jedili. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. — Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno naravnata vina od 28 vin. liter naprej. Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bode pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najprisrčneje priporočuje

Anton Jacaz.

(192-9-8)

!!! Novosti v kravatah !!!

Okrajni zastop c. kr. priv.
„Assicuratori Generali“.

JOS. MORAUČ

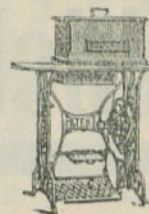
trgovina manufakturnega in modnega blaga

Rudolfovo.

Rudolfovo.

Velika zaloga
najboljših
šivalnih strojev.

== ! Dobro in po ceni! ==

Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga za gospode, kakor:
najnovejše sukno, fino volneno blago, novosti v porhantih in flaneli itd. itd.

Fine povrhnje jopice za dame po najnovejšem kroju v vsaki ceni.

(254-3-2)

Zagotavljam točne in solidne postrežbe ter se priporočam spoštovaje

Jos. Morauc.

Točna in solidna postrežba.

! Stanovanje za oddati !

Pri g. Brudar-ju v Kandiji št. 36 se oddaste 2 sobi, kuhinja in klet, vse v prav lepem in dobrem stanu ter po ceni. Vse drugo se izve ravno tam.

(251-2-2)

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 velikih sob, kuhinje, shrambe in kleti, je za oddati s 1. novembrom pri JANEZ-u KOŠAK, gostilničarju v Novem mestu.

(252-2-2)

2 stavbena prostora 2

se prodasta.

(250-3-2)

Eden leži v bližini okrožnega sodišča, drugi pa nasproti okrajnega glavarstva. Natančneje pri upravnistvu „Dol. Novic.“

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

(272-24-24)

A DOLF GUSTIN

trgovina z železnino in špecerijskim blagom,
c. kr. prodaja smodnika v Rudolfovem

priporoča p. t. lovcem svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk po jako nizki ceni, kakor tudi druge lovske potrebščine, patrone, nože, nahrbtnike, lovske palce i. t. d., vse jako dobro in po ceni. Vedno se dobivajo nabiti patroni vsake vrste, samokresi in pištole.

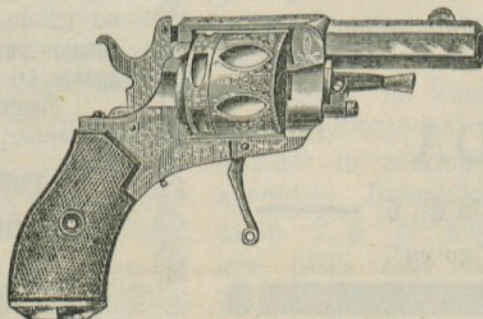
Ob enem priporoča svojo zalogo najfinejšega orodja za vsakega obrtnika obče znane žage, katera se vsaka le pod jamstvom prodaja, dobi se tudi kuhinjska posoda in druge hišne in gospodarske potrebščine.

Priporoča še posebno svojo vedno s svežim in najfinejšim blagom založeno

špecerijsko prodajalno.

238-3-3)

Dobro —
— blago

Nizke —
— cene

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-13)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste

Dobiva se povsod!

na evropskem ozemlju.

Dobiva se povsod!

Kdor ljubi

(78-24-16)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke BERGMANN & Co. Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

Keil-ov lak

najizvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvira 20 kr.

Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

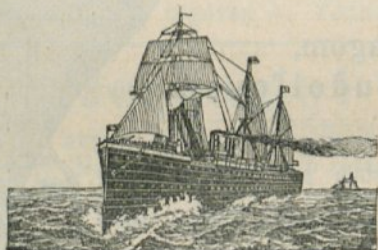
Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri

(215-6-6)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Samo
6 dni

Samo
6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

V AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

== Znižane cene. ==

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces. potovalna pisarna

Ed. ŠMARDÄ

(129 24-12)

— v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6. —

blizo znane gostilne pri „Figocu“.

Bratje Johann in Florian Vonmetz

(224-12-5)

zaloga vina in žganja na debelo v Waidbruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.; krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein) hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno) od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld., žganje prve vrste 46 gld. hl. in pristno narurno žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener, Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

Voznina stane od hektl. okoli 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.